

A man in a yellow high-visibility jacket is operating machinery. The background is blurred, showing greenery and a bright sky. The man is looking towards the camera with a slight smile. The machinery is complex, with various pipes, valves, and a gauge visible on the left side.

alliander

25 juli 2018

Alliander N.V.
Halfjaarbericht
2018

Disclaimer

Indien in dit bericht wordt gesproken over 'wij', 'Alliander', 'de onderneming', 'de Alliander-groep' of gebruik wordt gemaakt van vergelijkbare aanduidingen dan worden daarmee Alliander N.V. en zijn dochterondernemingen bedoeld. Alliander N.V. houdt alle aandelen in onder andere Liander N.V., Liandon B.V., Alliander Duurzame Gebiedsontwikkeling B.V., Kenter B.V. en Alliander AG. Waar wordt gesproken over Liander refereert dit aan netbeheerder Liander N.V. en zijn dochterondernemingen. In dit bericht worden de namen van de entiteiten geduid zonder de vennootschapsstructuur.

Onderdelen van dit bericht bevatten vooruitzichten voor de toekomst. Deze onderdelen kunnen – zonder beperking – verwachtingen bevatten ten aanzien van overheidsmaatregelen, waaronder regulerende maatregelen, het aandeel van Alliander of één van zijn dochterondernemingen of joint ventures in bestaande en nieuwe markten, industriële en macro-economische trends en de invloed van deze verwachtingen op de operationele resultaten van Alliander. Dergelijke uitspraken worden voorafgegaan of gevolgd door, dan wel bevatten woorden als 'gelooft', 'verwacht', 'meent', 'anticipeert' of vergelijkbare uitdrukkingen. Deze toekomstgerichte uitspraken zijn gebaseerd op de huidige aannames en zijn onderhevig aan bekende en onbekende factoren en andere onzekerheden waarvan vele buiten de invloedssfeer van Alliander, waardoor toekomstige, feitelijke resultaten materieel kunnen afwijken van deze verwachtingen.

Dit bericht is opgesteld met inachtneming van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die zijn gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2017 van Alliander N.V. die is te vinden op www.alliander.com.

Op dit bericht is geen accountantscontrole toegepast.

Inhoudsopgave

Profiel	4
Missie en strategie	5
Doelstellingen en prestaties	6
Financiële kerncijfers	8
Verslag Raad van Bestuur	9
Risicomanagement	11
Financiële gang van zaken	15
Verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers 2018	22
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	22
Overzicht totaalresultaat	22
Geconsolideerde balans	23
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	24
Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen	25
Toelichting op de geconsolideerde halfjaarcijfers	26
Gebeurtenissen na balansdatum	35
Beoordelingsverklaring	36

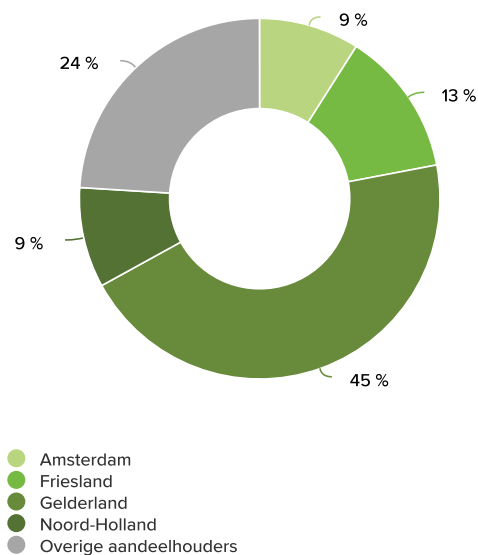
Profiel

Alliander is een netwerkbedrijf. Wij zorgen in een groot deel van Nederland voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. De aandelen worden gehouden door gemeenten en provincies.

Ons werkgebied

Aandeelhouders

Alliander wordt gevormd door een groep bedrijven, waaronder Liander, Liandon, Kenter en Alliander Duurzame Gebiedsontwikkeling (DGO). Samen staan we voor hoogwaardige kennis van energienetwerken, energietechniek en technische innovaties. Netbeheer is onze belangrijkste activiteit. Netbeheerder Liander houdt de energie-infrastructuur in goede conditie om dagelijks ruim 3,3 miljoen consumenten en bedrijven te voorzien van gas en elektriciteit. Liandon legt zich toe op de ontwikkeling van duurzame technologieën en intelligente energie-infrastructuren.

Wij zetten ons in voor een betrouwbare energievoorziening om wonen, werken en reizen ook in de toekomst mogelijk te maken. Daarom onderzoekt en ontplooit Alliander nieuwe bedrijfsactiviteiten, om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het nieuwe energiesysteem. Zo levert meetbedrijf Kenter innovatieve oplossingen voor energiemeting en energiemanagement. DGO heeft als doel open netwerken te realiseren voor transport en distributie van duurzame en lokale energie.

Missie en strategie

Missie

Wij staan voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.

Onze strategie

Alliander zorgt ervoor dat klanten de juiste energiekeuzes kunnen maken. Voor zichzelf en voor de totale energievoorziening. Zodat iedereen onder gelijke condities toegang heeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.

Alliander kiest voor:

Klanten ondersteunen bij het maken van keuzes die goed zijn voor henzelf én voor het totale energiesysteem

Klanten hebben steeds meer invloed op het energiesysteem. Daarom maken wij het aantrekkelijk voor hen om keuzes te maken die niet alleen goed zijn voor hun eigen situatie, maar ook voor de totale energievoorziening.

Nieuwe open netten

Het streven naar een energievoorziening tegen de laagste maatschappelijke kosten vereist dat we nieuwe infrastructuren ontwikkelen en die voor iedereen onder gelijke voorwaarden bereikbaar maken. Denk bijvoorbeeld aan warmtenetten.

Digitalisering

Onze bestaande elektriciteits- en gasnetten zijn niet ingericht op de toekomstige veranderingen omtrent onze energievoorziening. Wij kiezen voor digitalisering om onze bestaande netten toekomstbestendig te maken.

Excellent netbeheer als basis

Onze energienetten behoren tot de betrouwbaarste ter wereld. Met efficiënt beheer en het realiseren van schaalvoordelen houden wij de huidige netten betaalbaar. Ook willen wij ervoor zorgen dat klanten steeds meer gemak ervaren wanneer wij voor hen aan het werk zijn.

Doelstellingen en prestaties

Veiligheid

KPI	Resultaten 30 juni 2018	Doelstellingen ultimo 2018	Resultaten 31 december 2017
LTIF (lost time injury frequency)	1,4	1	1,4
Veiligheidscultuur ^{2,3}	38%	100%	25%

Klanten

KPI	Resultaten 30 juni 2018	Doelstellingen ultimo 2018	Resultaten 31 december 2017
Klantgemak	Consumenten	Klantgemak gemeten door de NES score is hoger dan 51% (consument) en 46% (zakelijke markt)	Consumenten
	49,3%		47,0%
	Zakelijke klanten		Zakelijke klanten
	40,4%		39,0%
Uitvalduur elektriciteit (in minuten)	29,3	Maximaal 20	20,9
Het aantal unieke kabelnummers met meer dan vijf storingen	22	Maximaal 17	22
Aanbieden Slimme meter	323.000	Minimaal 584.000 adressen Target 30 juni 2018: 285.000	536.000

Medewerkers

KPI	Resultaten 30 juni 2018	Doelstellingen ultimo 2018	Resultaten 31 december 2017
Score medewerkersonderzoek ⁴	-	Minimaal 75	71
Verzuim medewerkers	4,6%	Maximaal 3,9%	4,2%
Vrouwen in leidinggevende posities	25,2%	Minimaal 27,8%	24,9%
Medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt	60	Minimaal 100 Target 30 juni 2018: 50	102

Aandeelhouders en investeerders

KPI	Resultaten 30 juni 2018	Doelstellingen ultimo 2018	Resultaten 31 december 2017
Behoud solide rating	S&P: AA-/ A-1+/stable outlook Moody's: Aa2/ P-1/stable outlook	Handhaven solide A rating profiel	S&P: AA-/ A-1+/stable outlook Moody's: Aa2/ P-1/stable outlook
Financieel beleid⁵			
FFO/Nettoschuld	29,7%	> 20%	27,4%
Rentedekking	12,3	> 3,5	10,2
Nettoschuld / (nettoschuld + eigen vermogen)	34,3%	< 60%	34,4%
Solvabiliteit	56,7%	> 30%	56,7%
Duurzaamheid			
CO ₂ -uitstoot eigen bedrijfsvoering ⁶	274 kton	Maximaal 602 kton Target 30 juni 2018: 299 kton	632 kton
Circulair ingekocht	14,7%	Minimaal 10,0% Target 30 juni 2018: 7,5%	6,0%

1 Voor de KPI LTIF wordt geen target vastgesteld. Dit is ingegeven vanuit het streven van "0" ongevallen met verzuim.

2 Het niveau van veiligheidscultuur binnen Alliander wordt gemeten d.m.v. de positie op de veiligheidsladder. De score en doelstelling voor 2018 is op basis van het aantal medewerkers dat voldoet aan een veiligheidsniveau van minimaal 3.

3 Voor de KPI actieve veiligheidscultuur is een nieuwe definitie en target vastgesteld vanaf 2018. Er wordt enkel gekeken naar de bedrijfsonderdelen in scope, en de bijbehorende target is 100%. De score van 2017 is niet aangepast naar aanleiding van de nieuwe doelstelling in 2018.

4 Er wordt jaarlijks één meting gedaan waarvan de score volgt in het 2e halfjaar van 2018.

5 Het financieel kader waarbinnen Alliander opereert is gebaseerd op vier ratios zoals weergegeven in de tabel. Deze ratio's zijn berekend volgens de uitgangspunten van ons financieel beleid. Deze uitgangspunten wijken op twee punten af van de rubricering onder IFRS: 1. De achtergestelde eeuwigdurende obligatielening is volgens IFRS verantwoord als eigen vermogen, volgens de uitgangspunten van ons financieel beleid wordt dit instrument als 50% vreemd vermogen en als 50% eigen vermogen aangemerkt. 2. De ratio Funds From Operations (FFO)/nettoschuldpositie betreft het 12-maands resultaat na belastingen, gecorrigeerd voor de mutaties in de actieve en passieve belastinglatenties, de bijzondere posten en fair value mutaties, verhoogd met het saldo afschrijvingen en amortisaties op de materiële en immateriële vaste activa en vooruitontvangen opbrengsten en gedeeld door de nettoschuldpositie. De ratio rentedekking betreft het 12-maands resultaat na belastingen, gecorrigeerd voor de mutaties in de actieve en passieve belastinglatenties en de bijzondere posten en fair value mutaties, verhoogd met de afschrijvingen op de materiële en immateriële vaste activa en het saldo financiële baten en lasten gedeeld door het saldo financiële baten en lasten gecorrigeerd voor bijzondere posten en fair value mutaties. Onder solvabiliteit wordt verstaan het eigen vermogen inclusief het resultaat van de periode gedeeld door het balanstotaal minus de verwachte dividenduitkering lopend boekjaar en de vooruitontvangen opbrengsten.

6 De doelstelling voor CO₂-uitstoot voor 2018 is herkend volgens de meest recente emissiefactoren. Doordat deze emissiefactoren bij de publicatie van het jaarverslag 2017 en jaarplan 2018 nog niet bekend waren wijkt de doelstelling 2018 (602 kton) af van de doelstellingen 2018 zoals eerder gepubliceerd in het jaarverslag en het jaarplan (636 kton).

Financiële kerncijfers

€ miljoen tenzij anders vermeld	1 ^e halfjaar	
	2018	2017 ¹
Netto-omzet	952	886
Overige baten	121	23
Bedrijfskosten	780	762
Bedrijfsresultaat	293	147
Resultaat na belastingen	227	93
Resultaat na belastingen exclusief bijzondere posten en fair value mutaties	125	94
Investerings in materiële vaste activa	345	292
Kasstroom uit operationele activiteiten	266	152
	30 juni 2018	31 december 2017
Totaal activa	8.383	8.069
Totaal eigen vermogen	4.117	3.942
Nettoschuldpositie ²	1.963	1.888
ROIC ³	5,1%	4,6%

1 Als gevolg van de implementatie van IFRS 15 vanaf 1 januari 2018 zijn de amortisaties van de aansluitbijdragen geherrubriceerd van de Overige baten naar de Netto-omzet. De vergelijkende cijfers over 2017 zijn aangepast.

2 De nettoschuldpositie wordt gevormd door de rentedragende schulden verminderd met de liquide middelen en beleggingen die vrij ter beschikking staan.

3 De return-on-invested-capital (ROIC) betreft het 12-maands bedrijfsresultaat gecorrigeerd voor bijzondere posten en fair value mutaties, aandeel in resultaat na belastingen deelnemingen en joint ventures en belastingen, gedeeld door het gemiddeld geïnvesteerde vermogen (= som boekwaarde immateriële, materiële en financiële vaste activa en werkkapitaal minus vooruitontvangen opbrengsten).

Verslag Raad van Bestuur

Alliander heeft in de eerste helft van 2018 een resultaat na belastingen van € 227 miljoen gerealiseerd (2017: € 93 miljoen). Deze stijging is voornamelijk het gevolg van een eenmalige boekwinst in 2018 van € 106 miljoen op de verkoop van dochteronderneming Allego. Exclusief bijzondere posten is het resultaat € 31 miljoen hoger in vergelijking met dezelfde periode in 2017. Alliander blijft investeren in de energievoorziening van de toekomst. De economische groei in combinatie met de versnelling van de energietransitie betekent voor ons een forse toename van het werk en bijbehorende investeringen aan onze netten. Tegelijkertijd houdt het tekort aan technische arbeidscapaciteit aan, wat resulteert in een blijvende druk op de (tijdige) uitvoering van ons werk.

Iedereen veilig thuis

Ons doel blijft dat iedereen veilig thuiskomt. Werken aan de energievoorziening vraagt op de eerste plaats om veilig werken, zowel voor onze klanten als voor onze medewerkers en aannemers. In de eerste helft van 2018 hebben er 19 incidenten plaatsgevonden, waarvan er 10 tot verzuim hebben geleid.

Druk op het werk neemt toe

We zien we dat de economische groei in een groot deel van ons verzorgingsgebied stevig doorzet. De komende jaren verwachten we dan ook een forse toename van het werk aan onze energienetten. Ook de duurzame ambities van Nederland en de internationale klimaatafspraken zorgen voor een versnelling van de energietransitie en een toename van ons werkpakket. In combinatie met het tekort aan technisch geschoold personeel leidt dit helaas tot langere levertijden voor onze klanten. Daarom werken wij aan het aantrekken, sneller opleiden en zo slim mogelijk inzetten van het schaarse technisch personeel.

Omschakelen naar een duurzame energievoorziening

Recent zijn de plannen uit het Klimaatakkoord gepresenteerd. Nederland wil in 2030 een reductie van 49 procent CO₂ realiseren. Dit heeft niet alleen impact op de hoeveelheid werk die wij moeten verzetten, maar het vraagt om een aanpassing van het hele energiesysteem. De toename van zonnepanelen, windmolens, elektrisch vervoer en warmtepompen vraagt om een heel ander gebruik van het elektriciteitsnet. Met slimme toepassingen werken we eraan om de energiestromen beter te managen en onnodige netinvesteringen te voorkomen. De slimme meter vormt daarbij een essentiële schakel. In de eerste helft van 2018 is deze bij 323.000 klanten aangeboden (eerste helft 2017: 257.000 adressen). Daarnaast werken we aan innovaties zoals flexibiliteitsmarkten en het aansluiten van zon en wind op één aansluiting. Ook doen we mee aan de grootste wereldwijde proef slim laden van elektrische voertuigen, een innovatie die mogelijke piekbelasting van het elektriciteitsnet vermindert en de daarmee gepaard gaande verzwaring van elektriciteitsnetten voorkomt. In de provincies Gelderland en Overijssel zullen ruim 4.500 nieuwe slimme laadpunten voor elektrische auto's worden gerealiseerd.

Nederland zet bovendien concrete stappen om over te stappen van aardgas naar alternatieve energiebronnen voor koken en verwarmen. Steeds meer gemeenten maken concrete plannen om van het aardgas af te gaan. Met steeds meer gemeenten werken wij dan ook samen aan concrete wijkaanpakken om de transitie naar een duurzaam energiesysteem te faciliteren. Zo is recent de warmtevisie van Nijmegen gepresenteerd, waarin is aangekondigd om voor 2045 onder meer bijna tachtigduizend woningen van het aardgas af te halen.

Verkoop Allego

Per 1 juni heeft Alliander dochteronderneming Allego verkocht aan Meridiam, een Franse beleggingsonderneming gespecialiseerd in de ontwikkeling, financiering en het beheer van langlopende en duurzame infrastructuurprojecten. Allego ontwikkelt voor gemeenten, provincies, bedrijven en vervoersmaatschappijen laadoplossingen en laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer en is één van de leidende spelers in Europa. Alliander startte in 2013 met Allego met als doelstellingen om e-rijders keuzevrijheid te geven aan de laadpaal en oplossingen te ontwikkelen die zorgen dat het laden van elektrische auto's niet leidt tot overbelasting van het elektriciteitsnet. Hiermee worden netverzwaringen, bijbehorende werkzaamheden en kosten voorkomen. Meridiam past als internationale lange-termijninvesteerder in infrastructuur zeer goed bij de activiteiten van Allego en positioneert het bedrijf uitstekend voor de volgende fase van snelle internationale groei.

Investeringen

De investeringen in het netwerk en de meters van netbeheerder Liander bedroegen € 302 miljoen in het eerste halfjaar van 2018 (2017: € 246 miljoen). De investering in de elektriciteitsnetten bedroeg in totaal € 173 miljoen (2017: € 130 miljoen), onderverdeeld naar € 118 miljoen in uitbreiding en € 55 miljoen in de vervanging van de bestaande elektriciteitsnetten. De investering in de gasnetten bedroeg in totaal € 65 miljoen (2017: € 58 miljoen), onderverdeeld naar € 20 miljoen in uitbreiding en € 45 miljoen in de vervanging van de bestaande gasnetten. De kosten van storingsen en onderhoud waren in het eerste halfjaar van 2018 € 144 miljoen en zijn daarmee hoger dan in het eerste halfjaar van 2017 (€ 123 miljoen).

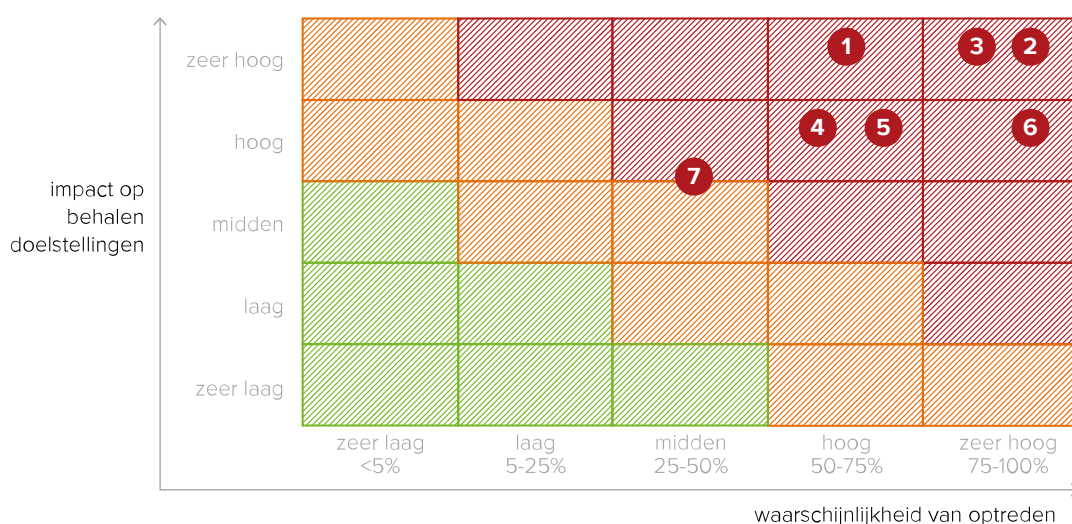
€ miljoen	Realisatie t/m juni 2018	Realisatie t/m juni 2017	Doelstelling ultimo 2018	Realisatie 2017
Elektriciteit				
Uitbreiding	118	87	221	209
Vervanging	55	43	144	105
Gas				
Uitbreiding	20	15	37	37
Vervanging	45	43	109	93
Meetinrichtingen	63	54	142	110
Overig netwerk	1	3	10	10
Totaal investeringen	302	246	661	564
Storingen en Onderhoud	144	123	247	243
Totaal onderhoudskosten en investeringen	446	369	909	807
Aantal adressen slimme meter aangeboden	323.000	257.000	584.000	536.000

Risicomanagement

Het werk dat Alliander verzet om energie voor iedereen betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar te houden, gaat gepaard met risico's. Bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid of financiën. Dat er risico's zijn, is onvermijdelijk. Belangrijk is echter om inzicht te hebben en te houden in deze risico's. Dit helpt ons in de afweging hoe we risico's beheersen en op een verantwoorde wijze onze strategische doelstellingen te realiseren.

Alliander hecht grote waarde aan goed risicomanagement. Het zorgt voor voldoende zekerheid om onze strategische doelstellingen op een verantwoorde manier te behalen. Daarvoor gebruiken wij een raamwerk voor risicomanagement met daarin onze principes. Hierdoor stellen we de hele organisatie in staat om bij te sturen en te verbeteren en kan Alliander voldoen aan wet- en regelgeving. De risico's worden frequent besproken door de Raad van Bestuur en met de Raad van Commissarissen. De mogelijke impact op onze strategische doelen en de waarschijnlijkheid van optreden bepalen wat we als onze belangrijkste risico's definiëren.

1 Veilig werken →	5 Privacy energiedata →
2 Realisatie werkpakket ↑	6 Benodigde capaciteit en competenties ↑
3 Langetermijoriëntatie van regulering ↑	7 Anticiperen op en bijbenen van de energietransitie ↑
4 Cybercriminaliteit →	

Hieronder staat per risico beschreven wat het risico inhoudt, hoe Alliander het risico beheerst en wat de ontwikkeling van het risico is in het afgelopen half jaar: afnemend, neutraal of toenemend.

Veilig werken →

Wat is het risico?

Werken met gas en elektriciteit brengt risico's met zich mee voor de veiligheid en gezondheid van onze medewerkers, aannemers en klanten. Onvoldoende veiligheidsbewustzijn, (kennis van) veiligheidswerk-instructies (VWI), kwaliteit- en veiligheidseisen en veiligheidsmaatregelen vergroten de kans op ongevallen. Ook het onveilig handelen van derden die in opdracht van Alliander werkzaamheden uitvoeren, kan leiden tot veiligheidsrisico's.

Hoe wordt het gemanaged?

Alliander werkt continu aan de verbetering van de veiligheidscultuur, de veiligheid in de processen en van de componenten in de netten. Als zich een incident voordoet, vindt er (onafhankelijk) onderzoek plaats naar de directe en achterliggende oorzaken zodat we hiervan kunnen leren. Binnen alle operationele onderdelen van Alliander en bij onderaannemers is specifiek aandacht voor veiligheid en de veiligheidscultuur. Via het programma Veiligheid wordt gewerkt aan verdere verbetering.

Realisatie werkpakket ↑

Wat is het risico?

Als gevolg van de economische groei en de energietransitie ontwikkelt het werkvolume zich explosief en stijgt dit sneller dan verwacht. Tegelijkertijd maakt de krappe arbeidsmarkt voor technisch personeel (in combinatie met de lange opleidingstijd) het lastig om snel op te schalen in capaciteit. Dit heeft tot gevolg dat we (een deel van het) werk niet kunnen doen of moeten doorschuiven. Dit leidt er mogelijk toe dat we klanten later aansluiten dan gewenst en dat 'technisch werk' aan de netten achterstand oploopt wat een negatief effect kan hebben op de storingsgevoeligheid.

Hoe wordt het gemanaged?

Alliander werkt aan de uitdaging rondom de realisatie van het werkpakket. De aanpak hiervoor bestaat uit diverse elementen:

- Realisatie van het werkpakket vergroten door beter prioriteren, voorspelbaarheid van het werkpakket verbeteren en actief met klanten meedenken over de oplossing voor hun vraag.
- Capaciteit vergroten door meer en versneld op te leiden, vrijspelen van kritieke capaciteit en werving kritieke functies en slim uitbesteden.
- Efficiency van de organisatie verhogen door operationeel management te versterken en slimmer te werken.
- Voorkomen van reputatieschade door actieve monitoring van klachten en incidenten, betere interne communicatie en actief reputatiemanagement.
- Actieve samenwerking met de sector en onderwijs.

Langetermijnoriëntatie van regulering ↑

Wat is het risico?

Beleid en regelgeving binnen het energiedomein hebben effect op onze activiteiten en rentabiliteit. Wij merken in toenemende mate dat beleid, regelgeving en realiteit niet op elkaar aansluiten. Dat heeft mogelijk gevolgen voor het bevorderen van de energietransitie en de ambities van Alliander.

Hoe wordt het gemanaged?

Willen we in de komende jaren kunnen blijven investeren in nieuwe initiatieven om de toekomst van de energievoorziening te faciliteren, dan is van belang dat nieuwe wet- en regelgeving daaraan bijdraagt. We schetsen toekomstscenario's rond de impact van de overgang van fossiele naar duurzame energievoorziening op onze infrastructuur. We creëren beelden van welke aanpassingen in de regelgeving nodig zijn en voeren daarover continu de dialoog met alle betrokken stakeholders om te komen tot een toekomstbestendige duurzame energievoorziening die voor iedereen bereikbaar, betrouwbaar en betaalbaar is. Daarnaast stemmen we proactief af met alle beleidsbepalende partijen over beelden van benodigde aanpassingen in regelgeving. Vanuit Netbeheer Nederland voeren we met de gezamenlijke netbeheerders overleg met verschillende ministeries en de ACM over de invulling van de regelgeving.

Cybercriminaliteit →

Wat is het risico?

Onze energienetten en bovengrondse installaties digitaliseren in toenemende mate. Cyberaanvallen met een politiek of terroristisch oogmerk richten zich steeds vaker op vitale infrastructuur. Alliander dient te anticiperen en tijdig in te spelen op de toename of wijzigingen in cybercriminaliteit. Zo kunnen we voorkomen dat een succesvolle aanval op onze gedigitaliseerde netten de continuïteit van onze dienstverlening in gevaar brengt. Daarom blijven we de vitale infrastructuur bovengemiddeld beveiligen en bewaken.

Hoe wordt het gemanaged?

We beveiligen onze energie- en datanetwerken en computers tegen aanvallen op diverse niveaus. We werken aan veiligheidsbewustzijn bij onze medewerkers en aan preventie, detectie én response van cybersecurity. De securityfunctie van Alliander wordt verder uitgebouwd. Verder werken we binnen Netbeheer Nederland intensief samen aan dit onderwerp en onderhouden we nauwe contacten met het Nationaal Cyber Security Centrum van de Rijksoverheid en met andere partijen. Samen kunnen we de (snelle) ontwikkelingen volgen en externe signalen van aanvallen vroegtijdig detecteren.

Privacy energiedata →

Wat is het risico?

Bij het beheren van energienetten en de door Liander uit te voeren marktfacilitering hebben we te maken met privacygevoelige data. Denk hierbij aan gegevens over de aansluitingen, energiecontracten, verbruik en kosten. Schending van privacy van energiedata leidt mogelijk tot boetes en reputatieschade.

Hoe wordt het gemanaged?

Met de andere partijen in de energiesector trekken we samen op om privacygevoelige gegevens goed te beschermen. Er vindt informatie uitwisseling plaats met toezichhouders, Autoriteit Consument en Markt (ACM), Autoriteit Persoonsgegevens (AP), de brancheorganisaties Netbeheer Nederland en Energie-Nederland (E-NL) en andere partijen. Binnen de eigen organisatie heeft Alliander verschillende initiatieven ondernomen om vertrouwelijke gegevens beter te beschermen:

- Vanaf 2016 zijn organisaties verplicht om 'datalekken' van persoonsgegevens te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Alliander heeft hiervoor de processen en organisatie ingericht en beleid en richtlijnen verder aangescherpt.
- De afgelopen periode is daarnaast intensief gewerkt aan het voldoen aan de AVG wetgeving per 25 mei 2018.
- Op dit moment werken we ook aan trajecten om verdere verbetering aan te brengen: zo is onder andere het Liander privacybeleid voor klantgegevens vernieuwd en wordt er met IT een Roadmap Privacy & Security uitgewerkt.

Benodigde capaciteit en competenties ↑

Wat is het risico?

Eén van de grootste uitdagingen van Alliander (in onze snel veranderende omgeving) is het aantrekken en behouden van de juiste mensen. In het bijzonder het aantrekken en behouden van mensen in kritieke technische en IT-functies. Dit risico hangt samen met de risico's 'Realisatie werkpakket' en 'Anticiperen op en bijbenen van de energietransitie'.

Hoe wordt het gemanaged?

In onze arbeidsmarktwerking en -campagnes zetten we vol in op schaarse groepen. Daarbij richten we ons zo mogelijk ook op minder voor de hand liggende doelgroepen, zoals zij-instromers, omscholers en internationale kandidaten. Er zijn nauwe contacten met scholen en universiteiten om aanstormend talent en hun wensen en verwachtingen tijdig in beeld te krijgen. Daarnaast werken we met HR-teams die het werven van de benodigde capaciteit en competenties als kerntaak hebben. Ten slotte heeft Alliander een tweetal financiële maatregelen genomen om dit risico verder te mitigeren. Het betreft een arbeidsmarkttoeslag voor specifieke functiegroepen waar de arbeidsschaarste het meest nijpend is en een verhoging van de wacht- en storingsdienstvergoeding voor functies met een strenge locatiegebondenheid.

Anticiperen op en bijbenen van de energietransitie ↑

Wat is het risico?

De inzet van zonnepanelen, windparken, warmtepompen, elektrische auto's en het afscheid van aardgas, betekenen dat het elektriciteitsnet op veel plaatsen en in hoog tempo verzaamd moet worden. De acceptatie van het nieuwe energiesysteem door de maatschappij is echter moeilijk voorspelbaar. De onzekerheid rondom de scenario's, met name betreffende het moment van optreden van de energietransitie maakt het lastig om op de juiste wijze en op het juiste moment te anticiperen. Wanneer Alliander onvoldoende flexibel om kan gaan met deze onzekerheid en de daarbij behorende investeringen, alsmede onvoldoende alternatieven heeft om netverzaring te voorkomen, worden er mogelijk onjuiste investeringen gepleegd, wordt er te vroeg/te laat geïnvesteerd en worden te complexe producten ontwikkeld. Daarnaast zetten mogelijk dalende inkomsten uit het gasnet de betaalbaarheid van het energiesysteem verder onder druk.

Hoe wordt het gemanaged?

Onze aanpak bestaat uit 3 pijlers. Met datagedreven netbeheer genereren we meer voorspellend inzicht in de toekomstige energiebehoefte in onze regio's en de effecten ervan op onze netten. Door middel van meer proactieve klantbenadering stellen we onszelf eerder op de hoogte van lokale ontwikkelingen en kunnen we de energietransitie positief beïnvloeden. Met innovatieve oplossingen voorkomen we netverzwaring en (des)investeringen.

Juridische procedures en claims

Alliander heeft per balansdatum en direct na balansdatum een aantal claims ontvangen. Daarnaast is Alliander per balansdatum betrokken bij een aantal rechtszaken voortvloeiend uit reguliere bedrijfsactiviteiten. Deze claims/rechtszaken kunnen eventueel bij een nadelige uitspraak een materieel effect hebben op de cijfers van Alliander. Voor zover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen. Een paar belangrijke onderwerpen wordt hieronder kort toegelicht.

Naar aanleiding van een klacht met betrekking tot het niet tijdig aansluiten van een klant (later dan 18 weken) heeft de ACM een onderzoek ingesteld. Liander is ook met een aantal gemeenten verwickeld in juridische geschillen inzake precario. In totaal betreft het een potentieel door Liander terug te vorderen bedrag van € 19 miljoen. Gezien de onzekerheden zijn deze vorderingen niet verantwoord in de balans per 30 juni 2018.

Financiële gang van zaken

Algemeen

Het resultaat na belastingen over het eerste halfjaar 2018 is in vergelijking met dezelfde periode in 2017 € 134 miljoen hoger en is uitgekomen op € 227 miljoen. Voor de vergelijking met 2017 dient vermeld te worden dat het resultaat over 2018 een boekwinst van € 106 miljoen op de verkoop van Allego bevat¹. Het resultaat uit voortgezette bedrijfsactiviteiten exclusief bijzondere posten en fair value mutaties bedraagt € 125 miljoen en is hiermee € 31 miljoen hoger in vergelijking met dezelfde periode in 2017. Dit is met name het gevolg van een hogere gereguleerde omzet, deels tenietgedaan door hogere bedrijfskosten. De nettoschuldpositie is gestegen met € 75 miljoen naar € 1.963 miljoen (31 december 2017: € 1.888 miljoen). De solvabiliteit is ultimo het eerste halfjaar 2018 56,7% (31 december 2017: 56,7%).

¹ De definitieve afrekening zal in de tweede helft van het jaar plaatsvinden.

Winst-en-verliesrekening

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten over het eerste halfjaar van 2018 zijn ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017 gestegen met € 164 miljoen naar € 1.073 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de boekwinst op de verkoop van Allego (€ 106 miljoen).

Bedrijfskosten

De totale bedrijfskosten over het eerste halfjaar van 2018 zijn uitgekomen op € 780 miljoen (eerste halfjaar 2017: € 762 miljoen). De stijging van de bedrijfskosten van € 18 miljoen is met name veroorzaakt door:

- toename van de personeelskosten (zowel eigen als ingehuurd personeel) met totaal € 13 miljoen, voornamelijk door de inzet van extra capaciteit om het werkpakket uit te kunnen voeren. Ook CAO-stijgingen en dotaties aan personeelsgerelateerde voorzieningen hebben geleid tot hogere personeelskosten;
- toename van de afschrijvingen met € 6 miljoen, door onder meer door het hogere investeringsniveau van de afgelopen jaren;
- toename van de kosten voor inkoop en uitbesteed werk van € 14 miljoen door de groei van het werkpakket;
- toename van de overige bedrijfskosten van € 1 miljoen;
- de stijging van de bedrijfskosten is deels gecompenseerd door de stijging van de geactiveerde productie met € 16 miljoen door een toename van eigen uren voor te activeren productie als gevolg van toegenomen activiteiten.

Financiële baten en lasten

In het eerste halfjaar van 2018 komen de financiële baten en lasten per saldo uit op een last van € 21 miljoen (eerste halfjaar van 2017: € 21 miljoen).

Resultaten deelnemingen en joint ventures

Het resultaat deelnemingen en joint ventures is over het eerste halfjaar van 2018 nihil (eerste halfjaar van 2017: € -2 miljoen).

Belastingen

De effectieve belastingdruk (de belastingdruk uitgedrukt als percentage van het resultaat voor belastingen exclusief het resultaat na belastingen uit deelnemingen en joint ventures) bedraagt 16% in het eerste halfjaar van 2018 (eerste halfjaar van 2017: 28,8%). Ten opzichte van de nominale druk van 25% wordt het verschil veroorzaakt door de boekwinst op de verkoop van Allego, waarop de deelnemingsvrijstelling van toepassing is.

De hogere druk in 2017 werd met name veroorzaakt door de niet-gewaardeerde fiscale verliezen van buitenlandse entiteiten.

Bijzondere posten en fair value mutaties

De resultaten van Alliander kunnen worden beïnvloed door bijzondere posten en fair value mutaties. Bijzondere posten worden door Alliander gedefinieerd als posten die – in de opinie van het management – niet direct voortvloeien uit de reguliere bedrijfsvoering en/of die qua aard en omvang dusdanig significant zijn dat deze voor een goede analyse van de onderliggende resultaten apart moeten worden beschouwd.

Gerapporteerde cijfers en cijfers exclusief bijzondere posten en fair value mutaties

€ miljoen	Gerapporteerde		1* halfjaar		Exclusief bijzondere posten en fair value mutaties	
	2018	2017 ¹	Bijzondere posten en fair value mutaties		2018	2017 ¹
			2018	2017 ¹		
Netto-omzet	952	886	-	-	952	886
Overige baten	121	23	106	-	15	23
Totaal kosten van inkoop, uitbesteed werk en operationele kosten	-701	-673	-5	-1	-696	-672
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-198	-192	-	-	-198	-192
Geactiveerde eigen productie	119	103	-	-	119	103
Bedrijfsresultaat (EBIT)	293	147	101	-1	192	148
Financiële baten/(lasten)	-21	-21	-	-	-21	-21
Resultaat deelnemingen en joint ventures	-	-2	-	-	-	-2
Resultaat voor belastingen	272	124	101	-1	171	125
Belastingen	-45	-31	1	-	-46	-31
Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	227	93	102	-1	125	94
Resultaat na belastingen	227	93	102	-1	125	94

1 Als gevolg van de implementatie van IFRS 15 vanaf 1 januari 2018 zijn de amortisaties van de aansluitbijdragen geherrubriceerd van de Overige baten naar de Netto-omzet. De vergelijkende cijfers over 2017 zijn aangepast.

Toelichting bijzondere posten

De bijzondere bate in het eerste halfjaar van 2018 (€ 106 miljoen) bestaat uit de verkoop van Allego (eerste half jaar van 2017: nihil).

De bijzondere last in de kosten van inkoop, uitbesteed werk en operationele kosten in het eerste halfjaar van 2018 (€ 5 miljoen) bestaat uit reorganisatiekosten (eerste half jaar van 2017: € 1 miljoen).

Het belastingeffect op de bijzondere posten en fair value mutaties is verantwoord onder de belastingen.

Resultaat segmenten

Alliander onderscheidt over 2018 de volgende te rapporteren segmenten:

- Netbeheerder Liander;
- Overig.

Deze indeling heeft plaatsgevonden op basis van de interne rapportagestructuur, in het bijzonder de interne geconsolideerde en gesegmenteerde maandrapportage, het jaarplan en het business plan.

Het bedrijfsresultaat van het segment Liander bedraagt over het eerste halfjaar van 2018 € 219 miljoen, een stijging van € 20 miljoen ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017. Bij het segment Overig (dit bestaat met name uit de niet-gereguleerde activiteiten en de staven en service-units) bedraagt het bedrijfsresultaat € -27 miljoen (eerste halfjaar van 2017: € -51 miljoen). Conform het beleid van Alliander, wordt circa 3% van de totale jaaromzet geïnvesteerd in innovatie en nieuwe activiteiten op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.

Kasstroom

Kasstroom uit operationele activiteiten

In het eerste halfjaar van 2018 is de kasstroom uit operationele activiteiten uitgekomen op € 266 miljoen (eerste halfjaar 2017: € 152 miljoen). De stijging van € 114 miljoen is veroorzaakt door de combinatie van een hoger resultaat, minder betaalde winstbelasting en een verbetering van het werkkapitaal.

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

De kasstroom uit investeringsactiviteiten in het eerste halfjaar van 2018 bedraagt € -185 miljoen (eerste halfjaar van 2017: € -245 miljoen). Deze verbetering wordt vooral veroorzaakt door de verkoop van Allego. De investeringen in materiële vaste activa in het eerste halfjaar van 2018 bedragen € 345 miljoen (eerste halfjaar 2017: € 292 miljoen).

Investeringen in materiële vaste activa

€ miljoen	2018	1 ^e halfjaar	2017
Elektriciteit gereguleerd		174	132
Gas gereguleerd		66	58
Meetinrichtingen		66	56
Gebouwen, ICT, etc.		39	46
Totaal¹		345	292

1 De bedragen op pagina 10 hebben uitsluitend betrekking op Liander.

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

De kasstroom uit financieringsactiviteiten bedraagt over het eerste halfjaar van 2018 een instroom van € 95 miljoen, ten opzichte van een instroom van € 127 miljoen over dezelfde periode in 2017. De instroom in het eerste half jaar van 2018 komt met name door de aangetrokken leningen van € 174 miljoen in combinatie met de mutaties in de achtergestelde eeuwigdurende obligatieleningen. In dezelfde periode in 2017 werd de instroom onder andere veroorzaakt door aangetrokken ECP financiering.

Financiering en kredietwaardigheid

Financieel beleid

Het financieel beleid van Alliander richt zich op een balans tussen bescherming van obligatiehouders en andere verschaffers van vreemd vermogen en een adequaat aandeelhoudersrendement, met behoud van de flexibiliteit om de onderneming te laten groeien en te kunnen investeren. Het financiële kader waarbinnen Alliander opereert is gebaseerd op de vier ratio's zoals opgenomen in de doelstelling en prestaties onder het financieel beleid. Per 30 juni 2018 wordt voor alle ratio's aan de gestelde norm voldaan.

Algemene uitgangspunten van het financieel beleid zijn het zorgdragen voor een evenwichtig aflossingsschema, het beschikken over gecommitteerde kredietfaciliteiten en het aanhouden van voldoende liquide middelen. Met het opereren binnen het financiële kader en de algemene uitgangspunten wordt een solide A rating profiel gehandhaafd.

Nettoschuldpositie en financiering

De nettoschuldpositie per 30 juni 2018, op basis van IFRS, bedraagt € 1.628 miljoen (31 december 2017: € 1.640 miljoen) en op basis van het financieel beleid van Alliander € 1.963 miljoen (31 december 2017: € 1.888 miljoen). Afwijkend van IFRS wordt voor de berekening van de ratio's de in 2018 uitgegeven achtergestelde eeuwigdurende obligatielening voor 50% als eigen vermogen en voor 50% als vreemd vermogen aangemerkt. De stijging van € 75 miljoen is met name het gevolg van het uitbetaalde dividend over 2017 van € 92 miljoen in april 2018 en de kasstromen uit operationele- en investeringsactiviteiten.

Reconciliatie nettoschuldpositie

€ miljoen	30 juni 2018	31 december 2017
Langlopende financiële verplichtingen	1.648	1.553
Kortlopende financiële verplichtingen	256	231
Verplichtingen uit hoofde van financiële leases	155	150
Brutoschuldpositie	2.059	1.934
Liquide middelen	277	101
Beleggingen die dienen ter dekking van leaseverplichtingen uit hoofde van cross border leases	154	193
Totaal liquide middelen en beleggingen	431	294
Nettoschuldpositie volgens de jaarrekening (IFRS)	1.628	1.640
50% van de achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	248	248
100% restant hybrid 2013	87	-
Nettoschuldpositie volgens financieel beleid Alliander	1.963	1.888

Kredietfaciliteiten

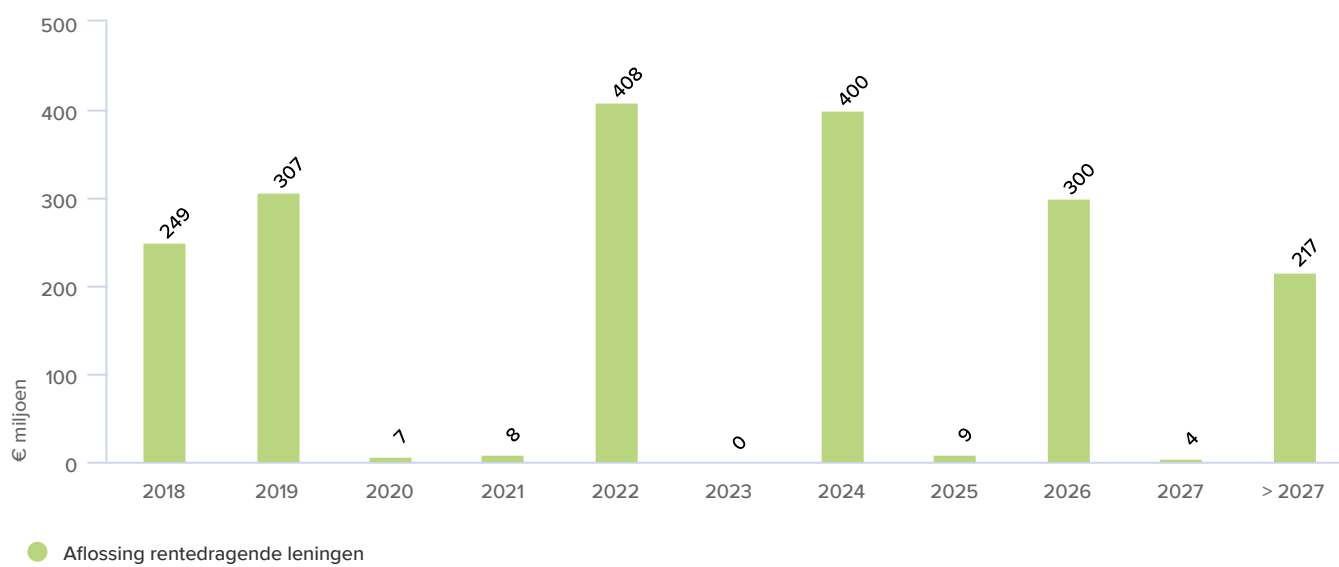
Op 29 januari 2018 heeft Alliander het voornemen aangekondigd een nieuwe eeuwigdurende achtergestelde obligatielening uit te geven. Tegelijkertijd is een bod gedaan op alle uitstaande obligaties van de in 2013 uitgegeven € 500 miljoen eeuwigdurende obligatielening onder voorwaarde van een geslaagde uitgifte van de nieuwe lening. Hierop heeft op 30 januari een succesvolle uitgifte plaatsgevonden van € 500 miljoen aan nieuwe eeuwigdurende achtergestelde obligaties tegen een couponrente van 1,625% en een uitgiftekoers van 99,144%. Bij het aflopen van de biedingsperiode op 5 februari bleek door investeerders voor in totaal circa € 413 miljoen aan obligaties van de in 2013 uitgegeven lening voor terugkoop door Alliander te zijn aangemeld. De boekwaarde van de hybrid bedroeg op 31 december 2017 € 496 miljoen. Als gevolg van deze transacties is, inclusief betaalde agio en kosten, het eigen vermogen per saldo toegenomen met € 71 miljoen.

De nieuwe obligatielening zal conform het financiële beleid van Alliander voor 50% als eigen vermogen worden meegeteld in de financiële ratio's. De uitstaande obligaties van de 2013 lening worden met ingang van 30 januari voor rating-doeleinden als 100% schuld meegeteld. Onder IFRS zal de huidige verantwoording als eigen vermogen worden gecontinueerd.

Ultimo juni 2018 heeft Alliander de beschikking over een Revolving Credit Facility (RCF) met een totaalbedrag van € 600 miljoen en een looptijd tot eind juli 2023. Onder de RCF is per 30 juni 2018, evenals per 31 december 2017, niet getrokken. Daarnaast heeft Alliander een EMTN programma van € 3 miljard waaronder per 30 juni 2018 voor € 1,4 miljard (per 31 december 2017: € 1,4 miljard) aan obligaties is uitgegeven en een ECP-programma van € 1,5 miljard waaronder per 30 juni 2018 voor ECP € 175 miljoen is uitgegeven aan kortlopende leningen (per 31 december 2017: € 224 miljoen).

De aflossingen in de eerste helft van 2018 hebben met name bestaan uit het lopende ECP-programma (aflossing van kortlopende uitgiften in januari, februari, maart en mei 2018). De aflossingen in de komende jaren bestaan met name uit de obligatieleningen met betrekking tot het EMTN-programma.

Aflossingsschema rentedragende leningen

Verklaring Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur verklaart, voor zover bekend, dat:

1. De geconsolideerde halfjaarcijfers 2018 een getrouw beeld geven van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst van Alliander N.V. en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen; en
2. Het verslag van de Raad van Bestuur een getrouw overzicht geeft omtrent de toestand op de balansdatum, de belangrijkste gebeurtenissen gedurende het halve boekjaar en een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de overige zes maanden van het boekjaar 2018 van Alliander N.V. en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen.

Arnhem, 25 juli 2018

Raad van Bestuur

Ingrid Thijssen, CEO

Mark van Lieshout, CFO

Verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers 2018

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

€ miljoen	1 ^o halfjaar	
	2018	2017 ¹
Netto-omzet	952	886
Overige baten	121	23
Totaal bedrijfsopbrengsten	1.073	909
Bedrijfskosten		
Kosten van inkoop en uitbesteed werk	-210	-196
Personeelskosten	-253	-243
Externe personeelskosten	-76	-73
Overige bedrijfskosten	-162	-161
Totaal kosten van inkoop, uitbesteed werk en operationele kosten	-701	-673
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen vaste activa	-198	-192
Af: Werk uitgevoerd door de groep en gekapitaliseerd als materiële vaste activa in uitvoering	119	103
Totaal bedrijfskosten	-780	-762
Bedrijfsresultaat	293	147
Financiële baten	7	9
Financiële lasten	-28	-30
Resultaat na belastingen deelnemingen en joint ventures	-	-2
Resultaat voor belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	272	124
Belastingen	-45	-31
Resultaat na belastingen	227	93

1 Als gevolg van de implementatie van IFRS 15 vanaf 1 januari 2018 zijn de amortisaties van de aansluitbijdragen geherrubriceerd van de Overige baten naar de Netto-omzet. De vergelijkende cijfers over 2017 zijn aangepast.

Overzicht totaalresultaat

€ miljoen	1 ^o halfjaar	
	2018	2017
Resultaat na belastingen	227	93
Overige elementen totaalresultaat		
Elementen die via het resultaat worden afgewikkeld		
Herwaardering voor verkoop beschikbare financiële activa	-	-1
Totaalresultaat	227	92

Geconsolideerde balans

€ miljoen	30 juni 2018	31 december 2017
Vaste activa		
Materiële vaste activa	6.896	6.793
Immateriële vaste activa	316	317
Investerings in deelnemingen en joint ventures	3	3
Beleggingen in obligaties	154	193
Overige financiële activa	70	41
Latente belastingvorderingen	208	205
	7.647	7.552
Vlottende activa		
Voorraden	73	74
Handels- en overige vorderingen	339	303
Vennootschapsbelasting	47	39
Liquide middelen	277	101
	736	517
Totaal activa	8.383	8.069
Eigen vermogen en verplichtingen		
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal	684	684
Agioreserve	671	671
Achtergestelde eeuwigdurende obligatieleningen	582	496
Herwaarderingsreserve	-	38
Overige reserves	1.953	1.850
Resultaat boekjaar	227	203
Totaal eigen vermogen	4.117	3.942
Verplichtingen		
Langlopende verplichtingen		
Rentedragende verplichtingen	1.648	1.553
Verplichtingen uit hoofde van financiële leases	155	150
Vooruitontvangen opbrengsten	1.638	1.629
Latente belastingverplichtingen	5	5
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	47	49
Overige voorzieningen	9	7
	3.502	3.393
Kortlopende verplichtingen		
Handelsschulden en overige te betalen posten	138	133
Belastingverplichtingen	73	80
Rentedragende verplichtingen	256	231
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	46	33
Overlopende passiva	251	257
	764	734
Totaal verplichtingen	4.266	4.127
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	8.383	8.069

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

€ miljoen	1 ^e halfjaar	
	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat na belastingen		227
Aanpassingen voor:		
- financiële baten en lasten		21
- belastingen		45
- resultaat na belastingen deelnemingen en joint ventures		-
- afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen		164
- boekresultaat verkoop Allego		-106
Veranderingen in werkkapitaal:		
- voorraden	1	-8
- handels- en overige vorderingen	-36	-19
- handelsschulden en overlopende passiva	-8	-29
Totaal veranderingen in werkkapitaal		-43
Mutatie belastinglatenties, voorzieningen, derivaten en overig		18
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		326
Betaalde rente	-22	-23
Ontvangen rente	2	1
Betaalde (ontvangen) winstbelasting	-40	-55
Totaal		-60
Kasstroom uit operationele activiteiten		266
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-345	-292
Bijdrage investeringen van derden	50	47
Verkoop deelnemingen	110	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-185
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-412	-
Uitgifte achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	495	-
Opgenomen langlopende- en kasgeld leningen	174	-
Aflossing op langlopende opgenomen leningen	-5	-5
Aangetrokken (afgeloste) ECP financiering	-50	221
Verstreckte leningen	-5	-
(Aflossing op) verstreckte langlopende leningen	4	-
Ontvangen (uitgezette) kortlopende deposito's	-	15
Betaald dividend	-92	-104
Vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-14	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		95
Nettokasstroom		176
Liquide middelen per 1 januari	101	48
Nettokasstroom	176	34
Liquide middelen per 30 juni	277	82

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen

€ miljoen	Aan aandeelhouders en andere vermogensverschaffers toerekenbaar eigen vermogen						
	Aandelen-kapitaal	Agioreserve	Achter-gestelde eeuwig-durende obligatie-leningen	Herwaar-derings-reserve	Overige reserves	Resultaat boekjaar	Totaal
Per 1 januari 2017	684	671	496	46	1.685	282	3.864
Herwaardering voor verkoop beschikbare financiële activa	-	-	-	-1	-	-	-1
Nettoresultaat eerste halfjaar 2017	-	-	-	-	-	93	93
Totaalresultaat eerste halfjaar 2017	-	-	-	-1	-	93	92
Overig ¹	-	-	-	-	-1	-	-1
Dividend 2016	-	-	-	-	-	-104	-104
Bestemming resultaat 2016	-	-	-	-	178	-178	-
Per 30 juni 2017	684	671	496	45	1.862	93	3.851
Herwaardering voor verkoop beschikbare financiële activa	-	-	-	-7	-	-	-7
Couponrente achtergestelde eeuwigdurende obligatielening na belastingen	-	-	-	-	-12	-	-12
Nettoresultaat tweede halfjaar 2017	-	-	-	-	-	110	110
Per 31 december 2017	684	671	496	38	1.850	203	3.942
Herwaardering voor verkoop beschikbare financiële activa	-	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat eerste halfjaar 2018	-	-	-	-	-	227	227
Totaalresultaat eerste halfjaar 2018	-	-	-	-	-	227	227
Overig ¹	-	-	-	-	1	-	1
Wijziging waardering agv IFRS 9	-	-	-	-38	5	-	-33
Vergoedingen achtergestelde eeuwigdurende obligatielening na belasting	-	-	-	-	-14	-	-14
Aflossing achtergestelde eeuwig durende obligatie lening	-	-	-409	-	-	-	-409
Uitgifte achtergestelde eeuwig durende obligatie lening	-	-	495	-	-	-	495
Dividend 2017	-	-	-	-	-	-92	-92
Bestemming resultaat 2017	-	-	-	-	111	-111	-
Per 30 juni 2018	684	671	582	-	1.953	227	4.117

¹ Onder 'overig' worden de afrondingsverschillen weergegeven.

Dividend

Dividend met betrekking tot boekjaar 2017 (€ 92 miljoen) is in april 2018 uitgekeerd (€ 0,67 per aandeel).

Achtergestelde eeuwigdurende obligatieleningen

De achtergestelde eeuwigdurende obligatieleningen worden aangemerkt als eigen vermogen onder IFRS, aangezien Alliander geen contractuele verplichting heeft tot terugbetaling van de leningen. Voorts zijn eventuele periodieke vergoedingen conditioneel en afhankelijk van uitkeringen aan aandeelhouders.

Toelichting op de geconsolideerde halfjaarcijfers

Algemeen

Alliander N.V. is een naamloze vennootschap die statutair is gevestigd in Arnhem. In dit halfjaarbericht zijn de financiële gegevens opgenomen over het eerste halfjaar van 2018 van de vennootschap en haar dochterondernemingen. De halfjaarcijfers zijn opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving'.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

In dit bericht zijn dezelfde waarderingsgrondslagen gehanteerd als in het jaarverslag 2017 van Alliander N.V. dat te vinden is op www.alliander.com, met inachtneming van de onderstaande wijzigingen in de grondslagen als gevolg van standaarden en interpretaties die met ingang van 1 januari 2018 van kracht zijn.

Nieuwe of gewijzigde IFRS-standaarden 2018

IFRS 9 Financial Instruments

In juli 2014 heeft de IASB de complete versie van IFRS 9 'Financial Instruments' gepubliceerd. In deze finale versie zijn de verschillende onderdelen van het IASB project ter vervanging van IAS 39 samengebracht. Dit omvat de opname en de waardering, de impairment en de eventuele hedge accounting van financiële instrumenten. Hiermee wordt een belangrijk deel van de richtlijnen van IAS 39 vervangen. IFRS 9 is van toepassing vanaf 1 januari 2018.

Voor Alliander leidt IFRS 9 met name tot gewijzigde grondslagen voor de verwerking van financiële activa en de verwerking van deze kredietverliezen op deze activa. Voor Alliander betekent dit dat de financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd. De gewijzigde standaard leidt niet tot wijzigingen in de opname en verwerking van financiële verplichtingen.

De financiële activa worden geclassificeerd als activa die na eerste opname worden gewaardeerd op basis van zowel het bedrijfsmodel van de entiteit voor het beheer van de financiële activa als de eigenschappen van de contractuele kasstromen van het financiële actief tegen:

- geamortiseerde kostprijs,
- reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat, dan wel
- reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies

Voor financiële activa, alsmede leasevorderingen en contractactiva, worden voorzieningen opgenomen voor te verwachten kredietverliezen.

In 2017 is bij Alliander een implementatieprogramma gestart. IFRS 9 is retrospectief toegepast gebruikmakend van de vrijstelling die mogelijk maakt de vergelijkende informatie over voorgaande perioden niet aan te passen voor financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Alliander kent een bescheiden portefeuille van financiële instrumenten die werden geclassificeerd onder de categorie "voor verkoop beschikbare financiële activa". Deze portefeuille, bestaande uit een belegging in obligaties, werd gewaardeerd tegen reële waarde. Gegeven het bedrijfsmodel, te weten 'aanhouden tot einde looptijd', wordt dit schuld papier onder IFRS 9 gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs in plaats van tegen reële waarde. Deze wijziging heeft tot gevolg dat per 1 januari 2018 de waardering van het schuld papier met € 43 miljoen wordt verlaagd ten laste van de overige reserves in het eigen vermogen. De oorspronkelijke opname in het eigen vermogen van de posten herwaarderingsreserve van € 38 miljoen en de bijbehorende belastinglatentie van € 10 miljoen vervallen. Dit is eveneens via de overige reserves verwerkt.

	Verloopstaat GECC-notes (€ miljoen)
Stand 31 december 2017	193
Waardemutaties ingevolge IFRS 9 inclusief kredietverlies	-44
Stand 1 januari 2018	149
Valutaresultaat	5
Stand 30 juni 2018	154

De reële waarde van de belegging in obligaties (GECC-notes) bedraagt per 30 juni 2018 € 186 miljoen.

De impact van het nieuwe impairment model heeft voor de overige financiële activa geleid tot een impairment van € 2 miljoen. De te verwachten kredietverliezen worden voor handels- en overige vorderingen met name op collectieve basis opgenomen op basis van een staffel die is gebaseerd op ervaringscijfers waarbij het risico tot wanbetaling vanaf de eerste opname wordt meegenomen. Alliander heeft daarnaast ook een bescheiden positie in overige financiële activa. Het kredietrisico hiervan wordt op individuele basis bepaald waarbij de kans op wanbetaling door de tegenpartij mede op basis van toonaangevende leveranciers van creditratings en het daaruit resulterende gemiddelde verlies wordt meegenomen. De impact hiervan is gering en met name van procedurele aard.

Per saldo resulteert de implementatie van IFRS 9 vanaf 1 januari 2018 in een positieve mutatie van € 5 miljoen in de overige reserves van het eigen vermogen.

Alliander maakt per 1 januari en gedurende het 1e halfjaar 2018 geen gebruik van hedge accounting.

IFRS 15

IFRS 15 vervangt per 1 januari 2018 de standaarden IAS 11 'Construction Contracts' en IAS 18 'Revenue Recognition'. In essentie komt IFRS 15 er op neer dat de contracten met klanten worden ontleed naar de te leveren prestaties. De opname van daaraan verbonden rechten en verplichtingen en de opbrengstverantwoording worden daarbij afgeleid van de te bepalen transactiepreizen van die prestaties.

Het uitgangspunt van IFRS 15 is: de opbrengst verantwoording dient een weergave te zijn van de overdracht van goederen en diensten aan klanten. Het bedrag dient een weergave te zijn van de vergoeding waarop men verwacht recht te hebben in ruil voor de goederen en diensten die zijn overeengekomen om te gaan leveren. Daartoe worden in IFRS 15 een vijftal stappen doorlopen, te weten:

1. het identificeren van het contract
2. het identificeren van de afzonderlijke leveringsverplichtingen
3. het vaststellen van de transactieprijs
4. het alloceren van de transactieprijs aan de leveringsverplichtingen
5. het opnemen van de opbrengst als de leveringsverplichting wordt voldaan.

In 2015 is voor alle Alliander bedrijfsonderdelen een implementatieprogramma gestart, waarbij contracten, diensten en leveringen zijn beoordeeld conform de nieuwe standaard, eventuele wijzigingen in waardering en opname en toelichtingsvereisten zijn vastgesteld en de impact die dat heeft voor administratie en systemen. In 2017 is dit implementatieprogramma afgerond. De impact voor de gereguleerde activiteiten en vrij domein activiteiten zijn niet materieel voor wat betreft de waardering en opname van de opbrengsten. In het kader van de implementatie is een aantal aanpassingen in de financiële systemen doorgevoerd, zodat aan de vereisten wordt voldaan.

Opbrengsten worden gewaardeerd gebaseerd op de prestatieverplichtingen in het contract met de klant. Dit is exclusief ontvangen bedragen ten behoeve van derde partijen. De opbrengst wordt verantwoord op het moment dat de control van een product of dienst wordt overgedragen.

Bij de beoordeling van de contracten zijn portfolio-benaderingen toegepast voor onder andere de aansluit-, transport- en meetdiensten van de netbeheeractiviteiten. Contracten met klanten voor deze diensten worden voor onbepaalde tijd aangegaan en bij aanvang van het contract betaalt de klant een investeringsbijdrage en vervolgens betaalt de klant periodiek vergoedingen voor dienstverlening. Deze dienstverlening betreft prestatieverplichtingen die over een periode (over-time) worden vervuld. De opbrengst wordt daarbij opgenomen in de periode waarin de klant de dienst afneemt. De investeringsbijdrage die bij aanvang van een contract wordt betaald betreft een vergoeding voor een prestatieverplichting die gedurende de contractperiode wordt geleverd door het beschikbaar stellen van de betreffende activa. De ontvangen bijdrage wordt als nog te vervullen prestatieverplichting op de balans opgenomen en vervolgens geamortiseerd gedurende de gebruiksduur van het betrokken actief. Tot de invoering van IFRS 15 zijn deze amortisaties onder de overige opbrengsten opgenomen. Alliander verantwoordt onder IFRS 15 alle opbrengsten uit hoofde van contracten met klanten (IFRS 15) onder Omzet en andere opbrengsten, zoals verhuuropbrengsten, worden onder Overige opbrengsten verantwoord. Alliander past IFRS 15 retrospectief toe en de keuze om onder omzet enkel alle IFRS 15 opbrengsten te verantwoorden leidt tot een aanpassing van de vergelijkende cijfers van 2017. In het 1e halfjaar 2017 heeft dit geleid tot een verschuiving van € 47,6 miljoen van Overige opbrengsten naar Netto-omzet.

IFRS 15 kent uitgebreide toelichtingsvereisten, waaronder segmentatie van de opbrengsten van contracten met klanten. Deze omzetssegmentatie wordt nader toegelicht onder het onderdeel Gesegmenteerde informatie.

Verwachte wijzigingen in waarderingsgrondslagen

IFRS 16

Op 13 januari 2016 heeft de IASB de nieuwe standaard voor leases gepubliceerd. In 2017 is bij Alliander een implementatieprogramma gestart waarbij de belangrijkste leasecontracten zijn geïnventariseerd. Het implementatietraject is inmiddels zodanig gevorderd dat kan worden nagegaan hoe Alliander dit organisatorisch en systeemtechnisch gaat vormgeven. Alliander zal IFRS 16 per 1 januari 2019 implementeren en zal hierbij de 'modified retrospective approach' hanteren en niet de 'full retrospective approach'. De zogenaamde 'full retrospective approach' is te omvangrijk gezien het belang van het onderwerp voor Alliander. Alliander overweegt binnen de 'modified retrospective approach' de praktische benadering toe te passen om voor de lopende contracten per 1 januari 2019 de bestaande leaseclassificatie van de huurcontracten toe te passen; dit betekent dat voor de bestaande leasecontracten waarbij Alliander huurder is per 1 januari 2019 het verschil in de financiële vastlegging tussen financial lease en operational lease verval. Nieuwe leasecontracten worden vanaf 1 januari 2019 behandeld volgens IFRS 16. Belangrijk gevolg voor Alliander als huurder is dat rechten en verplichtingen uit hoofde van operationele leases op de balans zullen worden opgenomen. Als gevolg hiervan zal een zekere balansverlenging plaatsvinden. Daarnaast zal een verschuiving optreden in de winst-en-verliesrekening van operationele kosten naar afschrijvingen en financiële lasten. Hoe groot deze balansverlenging en verschuiving zullen zijn is nog niet exact aan te geven. In noot [19] van het jaarverslag 2017 is weergegeven dat de huidige verplichting uit hoofde van operationele leases per eind 2017 € 153 miljoen bedraagt. Een belangrijk deel hiervan zal onder de nieuwe standaard als gebruiksrecht en als verplichting op de balans worden opgenomen. Het grootste deel van deze huurverplichtingen betreft panden en leaseauto's.

De nieuwe standaard zal overigens geen effect hebben op de verantwoording van de cross border leases.

Schattingen, aannames en veronderstellingen

Bij het opstellen van dit halfjaarbericht maakt Alliander gebruik van aannames, veronderstellingen en schattingen. Dit betreft in het bijzonder de bepaling voor voorzieningen, de vaststelling van gebruiksduren op materiële vaste activa, eventuele indicatie van bijzondere waardevermindering op materiële vaste activa, de omzet-verantwoording, de waardering van debiteuren en de vaststelling van de hoogte van de latente belastingvorderingen alsmede van de bepaling van de acute belastingposities. De schattingen, aannames en veronderstellingen zijn in belangrijke mate gebaseerd op ervaringen uit het verleden en op een zo betrouwbaar mogelijke schatting door het management van Alliander van de specifieke omstandigheden die – naar de mening van het management – gegeven de situatie van toepassing zijn. De werkelijke ontwikkelingen kunnen afwijken van de gehanteerde veronderstellingen en aannames, waardoor de werkelijke uitkomst in belangrijke mate kan afwijken van de huidige waardering van een aantal posten in het halfjaarbericht. Gehanteerde veronderstellingen, aannames en schattingen worden periodiek getoetst en zondig aangepast. Alliander ontplooit in het kader van haar strategie een aantal nieuwe activiteiten. Vanwege het start-up karakter van die activiteiten zijn inherent onzekerheden verbonden aan de waardering daarvan.

Gesegmenteerde informatie

Alliander onderscheidt ingevolge IFRS 8 over 2018 de volgende te rapporteren segmenten:

- Netbeheerder Liander;
- Overig.

De segmenten zijn bepaald op basis van de interne rapportagestructuur van Alliander. De per 1 januari 2016 overgenomen netten in Friesland en de Noordoostpolder zijn opgenomen in het segment netbeheerder Liander. In de hieronder vermelde tabel 'Primaire segmentatie eerste halfjaar' zijn per gerapporteerd segment de cijfers exclusief bijzondere posten en fair value mutaties vermeld. Deze resultaten sluiten direct aan op de periodieke interne rapportage. Voorts is de aansluiting weergegeven tussen de geconsolideerde segmentresultaten en het gerapporteerde resultaat voor belastingen.

Reconciliatie segmentresultaten en geconsolideerd resultaat

€ miljoen	1 ^e halfjaar	
	2018	2017
Geconsolideerd bedrijfsresultaat segmenten exclusief bijzondere posten	192	148
Bijzondere posten en fair value mutaties	101	-1
Financiële baten en lasten	-21	-21
Resultaat deelnemingen en joint ventures	-	-2
Resultaat voor belastingen uit voortgezette activiteiten	272	124

Primaire segmentatie eerste halfjaar

€ miljoen	Netbeheerder Liander		Overig		Eliminaties		Totaal	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Bedrijfsopbrengsten								
Externe opbrengsten	876	836	91	73	-	-	967	909
Interne opbrengsten	4	2	158	143	-162	-145	-	-
Bedrijfsopbrengsten	880	838	249	216	-162	-145	967	909
Bedrijfskosten								
Bedrijfskosten	661	639	276	267	-162	-145	775	761
Bedrijfsresultaat	219	199	-27	-51	-	-	192	148

Gesegmenteerde activa en verplichtingen	Netbeheerder Liander		Overig		Eliminaties		Totaal	
	30 juni	31 december	30 juni	31 december	30 juni	31 december	30 juni	31 december
Totaal activa	7.249	7.140	3.578	3.147	-2.444	-2.218	8.383	8.069
Totaal verplichtingen	4.672	4.706	2.199	2.088	-2.605	-2.688	4.266	4.127

Productsegmentatie

Ingevolge IFRS 15 is in onderstaand overzicht de splitsing van de netto-omzet categorieën naar producten vermeld (productsegmentatie).

€ miljoen	Segmentatie naar producten geconsolideerde netto-omzet						
	Totaal	TAD Elektriciteit	Transportdienst Gas	Aansluitdienst Gas	Meetdienst KVB Elektriciteit	Meetdienst KVB Gas	Overige activiteiten
Netto-omzet 30 juni 2018	952	571	162	49	37	28	106
Netto-omzet 30 juni 2017	886	549	151	46	27	20	93

1 TAD: Transport- en aansluitingsdienst

2 KVB: Kleinverbruik

Ingevolge IFRS 15 is in onderstaand overzicht de geografische segmentatie van de geconsolideerde netto-omzet weergegeven.

€ miljoen	Geografische segmentatie geconsolideerde netto-omzet		
	Totaal	Nederland	Buitenland
Netto-omzet 30 juni 2018	952	931	21
Netto-omzet 30 juni 2017	886	869	17

'Over-time'

Binnen Alliander wordt ingevolge IFRS 15 de netto-omzet nagenoeg geheel geclassificeerd als 'over time'.

Seizoensinvloeden

Het resultaat van Alliander wordt niet in materiële zin beïnvloed door seizoensinvloeden.

Verkoop Allego

Per 1 juni 2018 zijn alle aandelen van Allego verkocht aan Meridiam, een Franse beleggingsonderneming die gespecialiseerd is in de ontwikkeling, financiering en het beheer van langlopende en duurzame infrastructuurprojecten. Per deze datum heeft Meridiam ook de volledige zeggenschap gekregen over Allego en haar dochterondernemingen.

Bij Allego werken circa 200 medewerkers. De omzet over 2017 bedroeg € 7 miljoen. Met Allego was Alliander in 2013 één van de eerste partijen die oplossingen voor het opladen van elektrisch vervoer introduceerde. Alliander wilde leren wat de impact zou zijn van elektrisch laden op het elektriciteitsnet en oplossingen ontwikkelen om onnodige maatschappelijke investeringen in de elektriciteitsnetten te voorkomen. Allego heeft de afgelopen vijf jaar in Nederland en daarbuiten een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van laadinfrastructuur en daarin een belangrijke positie verworven. Elektrisch rijden neemt een enorme vlucht. Allego wordt met de nieuwe partner nog beter gepositioneerd om de volgende fase van snelle internationale groei in te gaan.

De koopprijs bestaat uit een bedrag ineens en een bedrag dat op termijn zal worden ontvangen (31 december 2023). De reële waarde van het termijnbedrag is vastgesteld op € 28 miljoen.

De boekwinst is vastgesteld op € 106 miljoen en is verantwoord onder de overige opbrengsten. De definitieve afrekening zal in de tweede helft van het jaar plaatsvinden.

EMTN en ECP Programma

In 2018 is voor € 247 miljoen ECP uitgegeven in US dollars (\$ 305 miljoen). Om het hieruit voortvloeiende valutarisico af te dekken, is direct bij de uitgifte van ECP in US dollars een aantal valutatermijncontracten afgesloten. De aflossingen in de eerste helft van 2018 hebben met name bestaan uit het lopende ECP-programma (aflossing van kortlopende uitgiften in februari, maart, april en mei 2018) voor een totaal bedrag van € 369 miljoen. De waarde in US dollars was \$ 455 miljoen. De aflossingen in 2018 hebben voornamelijk betrekking op de nog lopende uitgiften van ECP en in de komende jaren met name op de obligatieleningen die onder het EMTN-programma vallen.

Uitgifte en terugkoop eeuwigdurende obligatielening

Op 29 januari 2018 heeft Alliander het voornemen aangekondigd een nieuwe eeuwigdurende achtergestelde obligatielening uit te geven. Tegelijkertijd is een bod gedaan op alle uitstaande obligaties van de in 2013 uitgegeven € 500 miljoen eeuwigdurende obligatielening onder voorwaarde van een geslaagde uitgifte van de nieuwe lening. Hierop heeft op 30 januari een succesvolle uitgifte plaatsgevonden van € 500 miljoen aan nieuwe eeuwigdurende achtergestelde obligaties tegen een couponrente van 1,625% en een uitgiftekoers van 99,144%. Bij het aflopen van de biedingsperiode op 5 februari bleek door investeerders voor in totaal circa € 413 miljoen aan obligaties van de in 2013 uitgegeven lening voor terugkoop door Alliander te zijn aangemeld. De boekwaarde van de hybrid bedroeg op 31 december 2017 € 496 miljoen. Als gevolg van deze transacties is, inclusief betaalde agio en kosten, het eigen vermogen per saldo toegenomen met € 71 miljoen.

De nieuwe obligatielening zal conform het financiële beleid van Alliander voor 50% als eigen vermogen worden meegeteld in de financiële ratio's. De uitstaande obligaties van de 2013 lening worden met ingang van 30 januari voor rating-doelinden als 100% schuld meegeteld. Onder IFRS zal de huidige verantwoording als eigen vermogen worden gecontinueerd.

Bedrijfscombinaties

In de eerste helft van 2018 en in 2017 hebben geen bedrijfscombinaties plaatsgevonden.

Cross border lease contracten

In de periode 1998 tot en met 2000 zijn door dochterondernemingen van Alliander N.V. voor netwerken US cross border leases aangegaan, waaronder LILO (lease in lease out)- en SILO (sale in lease out)-transacties.

Gedurende het eerste halfjaar 2018 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in de bestaande CBL portefeuille. De op dit moment resterende drie transacties hebben betrekking op gasnetwerken in Friesland, Gelderland, Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, stadsverwarmingsnetten in Almere en Duiven/Westervoort en het elektriciteitsnetwerk in het gebied Randmeren. De in de leases ondergebrachte netwerken zijn voor een langdurige periode verhuurd aan Amerikaanse partijen (headlease), die deze activa vervolgens weer hebben onderverhuurd aan de desbetreffende dochterondernemingen (sublease). Aan het einde van de sublease bestaat de optie de rechten van de Amerikaanse tegenpartij onder de headlease af te kopen en de transactie aldus te beëindigen. De momenten waarop de overeengekomen looptijden van de overgebleven subleases eindigen, liggen tussen 2022 en 2028. De baten uit de cross border leases zijn verantwoord in het jaar van afsluiten van de desbetreffende transactie. Met betrekking tot de cross border leases bestaan contractuele voorwaardelijke en onvoorwaardelijke rechten en verplichtingen.

De totale netto boekwaarde van de in cross border leases ondergebrachte activa bedraagt medio 2018 € 0,6 miljard (ultimo 2017: € 0,6 miljard). In verband met de transacties staat ultimo juni 2018 in deposito bij meerdere financiële instellingen, dan wel is belegd in waardepapieren, een totaalbedrag van \$ 2,8 miljard (ultimo 2017: \$ 2,8 miljard).

Aangezien geen beschikkingsmacht bestaat over het overgrote deel van de beleggingen en de daarbij behorende verplichtingen, worden deze niet als activa en passiva van Alliander beschouwd en zijn de desbetreffende bedragen niet opgenomen in de geconsolideerde cijfers van Alliander. De beleggingen waarover Alliander wel beschikkingsmacht heeft, zijn verantwoord onder de financiële activa. De aan deze beleggingen gerelateerde leaseverplichtingen zijn opgenomen onder de verplichtingen uit hoofde van financiële leases.

Ultimo juni 2018 bedraagt het 'strip risk' (het gedeelte van de 'termination value' – dat wil zeggen de bij een voortijdig einde van de transactie mogelijk aan de Amerikaanse wederpartij te betalen vergoeding – dat niet uit de hiertoe aangehouden deposito's en beleggingen kan worden voldaan) voor alle transacties tezamen \$ 220 miljoen (ultimo 2017: \$ 188 miljoen). Het strip risk wordt in hoge mate beïnvloed door de marktontwikkelingen.

In het kader van de uitvoering van de Wet Onafhankelijke Netbeheer (WON) zijn de in een cross border lease ondergebrachte, aan Liander Infra N.V. toebehorende warmtenetwerken, medio 2008 via 'sub-subleases' onderverhuurd aan N.V. Nuon Warmte, onderdeel van N.V. Nuon Energy. De looptijd van deze operationele leases is 12,5 jaar (einde looptijd: 31 december 2020). De totale boekwaarde van de onderverhuurde warmtenetwerken en bijbehorende meters bedraagt medio 2018 € 88 miljoen (2017: € 93 miljoen).

Verbonden partijen

De Alliander-groep heeft belangen in diverse deelnemingen en joint ventures, waarin ze ofwel invloed van betekenis heeft, maar geen beslissende zeggenschap, ofwel gezamenlijke zeggenschap uitoefent in bedrijfsvoering en financieel beleid. Op grond hiervan worden deze deelnemingen en joint ventures aangemerkt als verbonden partijen. Transacties met deze partijen, waarvan sommige significant zijn, worden uitgevoerd tegen marktcondities en prijzen die niet gunstiger zijn dan die welke bedongen zouden zijn met derde, onafhankelijke partijen.

Met verbonden partijen zijn de volgende transacties gedaan uit hoofde van inkoop en verkoop van goederen en diensten: verkoop van goederen en diensten aan deelnemingen € 0,1 miljoen (eerste halfjaar 2017: € 0,4 miljoen) en aan joint ventures € 47 miljoen (eerste halfjaar 2017: € 46 miljoen); inkoop van goederen en diensten van deelnemingen € 7 miljoen (eerste halfjaar 2017: € 7 miljoen) en van joint ventures € 55 miljoen (eerste halfjaar 2017: € 46 miljoen).

Per eind juni 2018 heeft Alliander een vordering van € 19 miljoen (ultimo 2017: € 18 miljoen) voor verstrekte leningen aan verbonden partijen en een vordering van € 30 miljoen uit hoofde van een rekening-courant faciliteit met verbonden partijen (ultimo 2017 een vordering van: € 25 miljoen).

Overig

In november 2010 heeft Alliander een achtergestelde eeuwigdurende obligatielening uitgegeven voor een bedrag van nominaal € 500 miljoen. In de laatste 2 maanden van 2013 is deze achtergestelde eeuwigdurende obligatielening afgelost. Onder IFRS wordt dit instrument als eigen vermogen gekwalificeerd. Bij de betaling van de periodieke vergoedingen aan de houders van de in 2010 uitgegeven lening is uitgegaan van aftrekbare rentekosten voor de vennootschapsbelasting. Met de Belastingdienst is geen overeenstemming bereikt omtrent de fiscale behandeling van deze lening. In de beroepsprocedure heeft de Rechtbank Arnhem met dagtekening 20 december 2016 het door Alliander ingestelde beroep gegrond verklaard. In het hoger beroep heeft het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden op 12 juni 2018 de uitspraak van de Rechtbank bevestigd. De Belastingdienst is tegen de uitspraak van het Gerechtshof in cassatie gegaan.

In 2016 en 2017 zijn aanslagen vennootschapsbelasting over de jaren 2010 tot en met 2013 opgelegd waarbij geen rekening is gehouden met de genoemde aftrekbare rentelast. In overleg met externe deskundigen heeft het management besloten de betaalde vennootschapsbelasting betrekking hebbende op het hiervoor vermelde geschil als vordering op te nemen. Aanvullend speelt eenzelfde kwestie voor de dividendbelasting. Hiervoor zijn geen (voorlopige) aanslagen betaald. Eveneens in overleg met externe deskundigen heeft het management besloten hiervoor geen voorziening te verantwoorden. De totale maximale exposure voor Alliander bedraagt medio 2018 inclusief rente € 38 miljoen.

Informatie over risico's en financiële instrumenten

Financiële risico's

De volgende financiële risico's kunnen worden onderscheiden: marktrisico, kredietrisico, valutarisico en liquiditeitsrisico. De verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers bevatten niet, zoals voor de geconsolideerde jaarrekening is vereist, alle informatie over de bovengenoemde financiële risico's waaraan Alliander is blootgesteld en het beleid betreffende het beheer van de risico's uit hoofde van financiële instrumenten, maar moeten in samenhang worden gezien met de geconsolideerde jaarrekening 2017. Sinds eind 2017 zijn er geen wijzigingen geweest in het risicomanagementproces en in het risicomanagementbeleid. In het eerste halfjaar van 2018 is geen materiële krediet schade geleden.

Bepaling reële waarde van financiële instrumenten opgenomen tegen reële waarde

In onderstaande tabel worden de financiële instrumenten die gewaardeerd zijn tegen reële waarde vermeld, gerangschikt naar de reële waarde hiërarchie. Daarbij zijn de niveaus van inputdata voor het bepalen van de reële waarden als volgt bepaald:

- niveau 1, genoteerde prijzen (niet-aangepast) op actieve markten voor vergelijkbare activa of verplichtingen;
- niveau 2, andere inputs dan de in niveau 1 ondergebrachte genoteerde prijzen die voor het actief of de verplichting waarneembaar zijn direct (d.w.z. als prijzen) hetzij indirect (d.w.z. afgeleid van prijzen);
- niveau 3, inputs die niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens.

Als gevolg van de implementatie van IFRS 9 vanaf 1 januari 2018, heeft Alliander geen financiële instrumenten meer met een waardering tegen reële waarde.

Reële waarde hiërarchie

€ miljoen	30 juni 2018				31 december 2017			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Activa								
Voor verkoop beschikbare financiële activa	-	-	-	-	-	193	-	193
Totaal activa	-	-	-	-	-	193	-	193
Passiva								
Derivaten kortlopend	-	-	-	-	-	2	-	2
Totaal passiva	-	-	-	-	-	2	-	2

Gehanteerde waarderingmethoden voor bepaling van reële waarden niveau 2

De voor verkoop beschikbare financiële activa bestaan uit beleggingen in effecten, waarvan de reële waarde gelijk is aan de boekwaarde. Deze belegging heeft betrekking op cross border lease contracten. De reële waarde is bepaald door de toekomstige kasstromen contant te maken met de op rapportagedatum geldende interbancaire rentevoet en de in de markt waarneembare creditspreads voor deze of vergelijkbare beleggingen. De overige derivaten in niveau 2 betreffen valutaderivaten. Deze worden gewaardeerd op basis van de contante waarde van de toekomstige kasstromen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de op rapportagedatum geldende interbancaire rentevoet. De contante waarde in vreemde valuta wordt omgerekend tegen de op rapportagedatum geldende koers.

Reële waarde van overige financiële instrumenten

In de onderstaande tabel worden de reële waarden weergegeven van de financiële instrumenten die niet tegen reële waarde, maar tegen de geamortiseerde kostprijs zijn opgenomen. Daarbij zijn de niveaus van de inputdata volgens de reële waarde hiërarchie vermeld.

Reële waarde van financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

€ miljoen	30 juni 2018		31 december 2017	
	Reële waarde	Niveau	Reële waarde	Niveau
Vaste activa				
Overige financiële activa	257	2	41	2
Financiële verplichtingen				
Langlopend				
Verplichtingen uit hoofde van financiële leases	-194	2	-200	2
Opgenomen leningen:				
Euro Medium Term Notes	-1.512	1	-1.531	1
Overige opgenomen leningen	-258	2	-173	2
Totaal langlopende financiële verplichtingen	-1.964		-1.904	
Kortlopend				
Opgenomen leningen:				
Euro Medium Term Notes	-	1	-	1
Euro Commercial Paper	-175	2	-225	2
Overige opgenomen leningen	-86	2	-11	2
Totaal kortlopende financiële verplichtingen	-261		-236	
Totaal financiële verplichtingen	-2.225		-2.140	

Bepaling reële waarde

De reële waarde van deze instrumenten is als volgt bepaald:

Overige financiële activa: de reële waarde van de uitstaande leningen is bepaald aan de hand van de te ontvangen kasstromen die zijn gediscoteerd met de risicovrije rentevoeten verhoogd met de kredietopslagen voor deze of vergelijkbare beleggingen. Voor het kortlopende deel van deze vorderingen is verondersteld dat de reële waarde nagenoeg overeenkomt met de boekwaarde.

Opgenomen leningen: de reële waarde van de Euro Medium Term Notes is bepaald aan de hand van marktnoteringen in Bloomberg. De reële waarde van de overige opgenomen leningen is bepaald aan de hand van de uitgaande kasstromen die zijn gediscoteerd met de risicovrije rentevoeten verhoogd met de voor Alliander geldende creditspreads. Voor het kortlopende deel van deze opgenomen leningen wordt verondersteld dat de reële waarde nagenoeg overeenkomt met de boekwaarde.

Financiële leaseverplichting: de reële waarde van deze verplichtingen is bepaald aan de hand van toekomstige kasstromen die zijn gediscoteerd met de risicovrije rentevoeten verhoogd met de voor Alliander geldende creditspreads.

De reële waarde van de onderstaande financiële activa en verplichtingen komt nagenoeg overeen met de boekwaarde van deze instrumenten:

- handels- en overige vorderingen;
- kortlopende belastingvorderingen;
- kortlopende overige financiële activa;
- liquide middelen;
- handelsschulden en overige te betalen posten;
- kortlopende belastingverplichtingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Beoordelingsverklaring

Aan de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur van Alliander N.V.

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële informatie over de periode 1 januari 2018 tot en met 30 juni 2018 van Alliander N.V. te Arnhem bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het overzicht totaalresultaat, het mutatieoverzicht eigen vermogen en het kasstroomoverzicht met de toelichting, waarin opgenomen een overzicht van gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen, beoordeeld. Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met IAS 34 “Tussentijdse Financiële Verslaggeving”, zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de tussentijdse financiële informatie verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2410, “Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit”. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de tussentijdse financiële informatie over de periode 1 januari 2018 tot en met 30 juni 2018 niet, in alle van materieel belang zijnde opzichten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34, “Tussentijdse Financiële Verslaggeving”, zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Rotterdam, 25 juli 2018

Deloitte Accountants B.V.

J. Dalhuisen RA

Juli 2018

Alliander N.V.

Bezoekadres:

Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem

Postadres:

Postbus 50, 6920 AB Duiven

info@alliander.com

www.alliander.com

Uitgave Alliander N.V.

